

e-ISSN: 2630-631X

Article Type

Research Article

Subject Area

Administrative Law

Vol: 8 Issue: 64

Year: 2022 OCTOBER

Pp: 1887-1895

Arrival

07 August 2022

Published

25 October 2022

Article ID 64927

Doi Number

<http://dx.doi.org/10.29228/8/smryj.64927>**How to Cite This Article**

Yıldız, Ü. (2022).

“Arjantin’de Bilgi

Edinme Hakkı”,

International Social

Mentality and

Researcher Thinkers

Journal, (Issn:2630-

631X) 8(64): 1887-1895

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Arjantin’de Bilgi Edinme Hakkı**Right To Information In Argentina**Ünal YILDIZ¹ ¹ Arş.Gör., Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Anabilim Dalı, Erzurum/Türkiye**ÖZET**

Arjantin’de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu oldukça yakın bir tarihte, 2016 yılında kabul edilmiştir. Kanun, bilgi edinme hakkı açısından kendine has modern özellikler taşımaktadır. Bu modern özellikler arasında Bilgi Edinme Kurulu Başkanı’nın seçim usulü bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı temelde, Arjantin’de bilgi edinme hakkının, Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun sistematik olarak incelenmesi ve Kanun’un özelliklerini vurgulamaktır. Ayrıca Kanun’un yürürlüğe girmesinden önce bilgi edinme hakkıyla ilgili düzenlemeler, Kanun’un yürürlüğe girme süreci, bilgi edinme hakkı ile ilgili Arjantin Anayasası hükümleri, Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi hükümleri ve Amerikan İnsan Hakları Mahkemesi’nin konuya yaklaşımını incelenecektir. Bu kapsamda; Arjantin’de bilgi edinme hakkı öncesi dönem, bilgi edinme hakkı ile ilgili anayasa hükümleri, Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi’nde bilgi edinme hakkı ve Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi’nin bilgi edinme hakkına yaklaşımı, Arjantin’de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun kabul edilmesine yönelik süreç gözden geçirilecektir. İlave olarak kimlerin bilgi ve belge vereceği, kimlerin bilgi talep edebileceği, bilgi ve belgenin nasıl tanımlandığı, bilgi edinme usulü, istisnalar, Arjantin Bilgi Edinme Kurulu ve aktif şeffaflık gibi Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nda düzenlenen konular bu çalışmanın alt başlıklarını oluşturacaktır. Sonuç olarak, Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesiyle, Amerikan İnsan Hakları Mahkemesi’nin bilgi edinme hakkı yorumuyla ve Mahkeme’nin bu hakla ilgili Maksimum Açıklık İlkesi gibi kriterleriyle uyum içinde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Edinme Hakkı, Arjantin, Latin Amerika, Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi.**ABSTRACT**

In Argentina, the Right to Information Act was passed quite recently, in 2016. The Act has unique modern features in terms of the right to information. Among these modern features is the method of choosing the Chairman of the Information Board. This study aims to systematically examine the right to information and the Argentine Right to Information Act in Argentina and to emphasize the characteristics of the Act. In addition, it also examines the regulations on the right to information before the Act comes into force, the enactment process of the Act, the provisions of the Argentine Constitution on the right to information, the provisions of the American Convention on Human Rights and the approach of the Inter-American Court for Human Rights to the subject. In this context; the period before the right to information in Argentina, constitutional provisions on the right to information, the right to information in the American Convention on Human Rights, and the approach of the Inter-American Court for Human Rights to the right to information, the adoption of the Right to Information Act in Argentina. By reviewing the process, issues like who can provide information and documents, who can request information, how to define the information and document, how to obtain information, exceptions, and Argentina Information Board that are regulated in the Act will form the sub-titles of this study. As a result, Argentina’s Right to Information Act is believed by the Inter-American Court for Human Rights’s view of the Americas regarding information, with the goal of maximum openness regarding that right.

Key Words: Right to Information, Argentina, Latin America, American Human Rights Convention.**GİRİŞ**

Arjantin’de Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, bu konuda Dünya’daki gelişmelere nazaran oldukça erken bir tarihte, 2000 yılında kabul edilmiş; ancak Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uzun yıllar kabul edilememiştir. Arjantin’de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu yakın bir zamanda, 2016 yılında, uzun uğraşlar sonucunda kabul edilmiştir. Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (ABEHK), bilgi edinme taleplerinde talebe cevap süresinin ilgili idare tarafından uzatılma ihtimalinde başvuruçulara bu sürenin kısaltılmasını talep etme imkanının getirmesi, Aktif Şeffaflık hükümleri ve Bilgi Edinme Kurulu Başkanı’nın seçim usulü gibi bilgi edinme hakkı açısından oldukça modern özelliklere sahip bir kanundur. Çalışmanın konusunu ve amacını Arjantin’de bilgi edinme hakkının, Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun incelenmesi ve Kanun’un özelliklerinin vurgulanması oluşturmaktadır.

Çalışma iki başlığa ayrılmaktadır. İlk başlıkta Arjantin’de bilgi edinme hakkı öncesi dönem incelenecek, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu öncesi dönemdeki düzenlemeler mercek altına alınacaktır. İlave olarak bu başlıkta Arjantin’de bilgi edinme hakkı ile ilgili anayasa hükümleri, Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi’nde bilgi edinme hakkı ve Amerikan İnsan Hakları Mahkemesi’nin bilgi edinme hakkına yaklaşımı incelenecektir. Daha sonra ise Arjantin’de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun kabul edilmesine yönelik süreç kısaca aktarılacaktır. İkinci başlıkta ise Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu incelenecektir. Bu başlık altında Kanun’un kapsamı, kimlerin bilgi ve belge vereceği, kimlerin bilgi talep edebileceği, bilgi ve belgenin nasıl tanımlanacağı, bilgi edinme usulü, istisnalar ve Arjantin Bilgi Edinme Kurulu gibi konular alt başlıklar halinde ele alınacaktır. Bu minvalde Kanun’un sistematığına sadık kalarak, Kanun’un hükümlerinin özünün kısaca aktarılması hedeflenmektedir. İlgili hükümleri içeren her bir alt başlık altında gerekli görülen yerlerde değerlendirmeler yapılacaktır.

ARJANTİN'DE BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU ÖNCESİNDEKİ DURUM VE BİLGİ EDİNME HAKKIYLA İLGİLİ DİĞER DÜZENLEMELER

Kanun Öncesi Durum

Arjantin'de Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun kabul edilmesine kadar olan süreçte bilgi edinme hakkı, 1172 sayılı Başkanlık Kararnamesiyle düzenlenmiştir. Anlaşılacağı üzere bu kararname sadece Yürütme Organı ve idare için bağlayıcı olmuştur (Baron, 2004: s. 2; Asociacion Por Los Derechos Civiles, 2007: s. 12; Harlow, 2013: s. 7; Simo, 2013: s. 11-12; Perlingeiro, 2015: s. 135; Inter-American Commission on Human Rights, 2012: 77). Benzer şekilde Temsilciler Meclisi ve Senato, bilgi edinme hakkıyla ilgili kararlarını yürürlüğe koymuşlardır. Bu kararlara göre yasama organının faaliyetleri belirli aralıklarda yayımlanmaktaydı. Yüksek Mahkeme'nin bir kararına göre yargı organı, kamu ihalelerine ilişkin bilgileri, mahkemelerin yıllık bütçelerini, altı aylık istatistikleri ve aylık faaliyet raporlarını yayımlamak zorundaydı (Perlingeiro vd., 2018: s. 81-82).

Arjantin'de olduğu gibi, bilgi edinme hakkının kanunlar yerine yürütme organı tarafından kararnameler yoluyla düzenlenmesinin çabuk yerine getirilebilir olma, hükümet taahhüdünü ve siyasi iradeyi gösterme, gizlilik kültürünü şeffaflık kültürüyle değiştirme, düzenlemeye yönelik uygulama tecrübesi sağlama ve daha detaylı yasal düzenlemeler için bir zemin oluşturma gibi faydaları olmuştur. Fakat bilgi edinme hakkının kanunlar yerine yürütme organı tarafından kararnamelerle düzenlenmesi büyük dezavantajlara sahiptir. Öncelikle kararnameler sadece yürütme organına uygulanır ve diğer devlet erkleri ile özel sektöre uygulanmaz. Dahası bu tür kararnameler her derde deva bir ilaç olarak görülerek, şeffaflığı bir nebze sağlasalar da bilgi edinme hakkına yönelik bir kanun yapılmasına ilişkin süreci engellerler. Ayrıca kanunlaştırılmadıkları için bu tür düzenlemeler uygulamaya yönelik bütçeden de mahrum olurlar. Bilgi edinme hakkı ile ilgili kararnamelerdeki hükümler diğer kanunlardaki gizlilik hükümleriyle çatışacağı için ve bu gizlilik hükümleri kararname hükümlerine üstün tutulacağı için, bu kararnameler amaçlarına ulaşamaz. Bu tür kararnameler nadiren kapsayıcı bir şekilde hazırlanmaktadır. Kararnamelerin danışma ve taslak hazırlama süreçlerinde meşruiyet ve yeterli katılım sağlanması için fırsat eşitliği oluşmaz. Son olarak bu tür kararnameler etkili bir şekilde uygulanmazsa karşılıksız beklentileri artırabilir ve hükümetin meşruiyetini azaltabilir (Neuman & Calland, 2007: s. 7).

Eyaletlerdeki Durum

Arjantin Eyaletleri tarafından çeşitli bilgi edinme hakkı kanunları çıkartılmıştır. İlk bilgi edinme hakkı kanunu Rio Negro Eyaleti'nde 1984 yılında yürürlüğe girmiştir, benzer şekilde Chubut Eyaleti'nde 1992 yılında Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çıkartılmıştır. 1989 yılında ise Jujuy Eyaleti'nde bilgi edinme hakkına yönelik bir kanun çıkartılmıştır (Michener, 2010: s. 191-192). Arjantin'in başkenti Buenos Aires'te de 1999 yılında bir bilgi edinme hakkı düzenlemesi yapılmıştır. Tabi tüm bu düzenlemelerden ilgili eyaletlerde ikamet eden kişiler belli bir ölçüde faydalanmıştır (The Constitution Unit, 2019). Eyaletler tarafından yapılan bu düzenlemeler, kamu yetkililerine yönelik bilgilendirici çalışmalar ve sivil topluma yönelik bilinçlendirme çalışmaları olmamasından dolayı verimli olmamıştır (Baron, 2003: s. 3).

Arjantin'de Bilgi Edinme Hakkı ile İlgili Anayasa Hükümleri

Bilgi edinme hakkı, bir temel hak ve özgürlük olarak 1994 yılındaki Anayasa değişikliğiyle birlikte Arjantin Anayasası'na eklenmiştir (Baron, 2004: s. 1). Arjantin Anayasası'nın 14. maddesine göre tüm vatandaşlar dilekçe hakkına sahiplerdir (Constitution of The Argentina Nation, 2003: s. 2). Maddedeki dilekçe ibaresi günümüzdeki demokratik ilkelere uygun olarak bilgi edinme hakkını kapsayacak şekilde yorumlanmaktadır. Bununla birlikte Arjantin Anayasası 41 ve 42. maddelerinde düzenlenen çevre hakkı ve tüketicilerin korunması hükümleri bilgi edinme hakkını içerecek bir şekilde yorumlanmaktadır (Bellochio, 2016: s. 108; Bellochio, 2016a; s. 40-41).

İlave olarak, Arjantin Anayasası 43. maddesi¹ bilgi edinme hakkının önemli bir parçasını yani habeas data hakkını düzenler. Habeas data hakkına göre herhangi bir kişi kendisi hakkında tutulan bilgilere erişmek, gerekli olduğu hallerde bunları güncellemek veya düzeltmek için kamu tüzel kişilerine, özel hukuk tüzel kişilerine veya gerçek kişilere karşı mahkemeye başvurabilir (Mendel, 2008: s. 21-22; Mendel, 2009: 24).

¹ “Herhangi bir kişi, kamu kayıtlarında veya kamuya ait veya özel veri kayıt sistemlerinde, kendisi hakkında tutulan veriler ve bu verilerin ne amaçla tutulduğu hakkında bilgi edinmek ve verilerin yanlış olduğu veya ayrımcılığa sebep olduğu durumlarda ilgili verinin silinmesi, düzeltilmesi, gizli tutulması, güncellemesi için başvuruda (habeas data) bulunabilir. Gazetecilik faaliyetlerinin kaynağını oluşturan gizli bilgiler bu başvurunun dışındadır”. Arjantin'de bilgi edinme hakkıyla ilgili 1172 sayılı Başkanlık Kararnamesinin kabul edilmesinden önceki dönemde, vatandaşlar habeas data hakkını kullanarak kendileriyle ilgili kamu kayıtlarındaki bilgilere erişmişlerdir (Suominen, 2003: s. 47).. Habeas data köken itibarıyla Latince'dir, kelimesi kelimesine Türkçeye çevrildiğinde “veriye sahip olmalısın” anlamına gelmektedir. Habeas data, kişisel verileri toplayan, saklayan ve işleyen kurum ve kişilerin kötü uygulamalarına karşı birçok Latin Amerika ülkesinde anayasal hak olarak vatandaşlara tanınmıştır (Kaya, 2004: s. 98-99). Konuyla ilgili bilgi için bkz. (Yıldız, 2022).

Arjantin ve Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi'nde Bilgi Edinme Hakkı

Arjantin, Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi'nin taraf devletlerinden biridir². Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 13. maddesi ifade özgürlüğünü düzenlemektedir³. İlgili madde bilgiyi talep etme, alma, açıklamayı da içermektedir. Sözleşmeyi uygulamak ve yorumlamakla yükümlü Amerikan İnsan Hakları Mahkemesi, söz konusu hükmü bilgi edinme hakkını kapsayacak şekilde yorumlamıştır. Mahkeme'nin bir kararına göre: “*Vatandaşlar için başkalarının düşüncelerini bilmek veya bilgiye erişmek, kendi düşüncelerini açıklamak için gerekli bir hak olarak kabul edilir*”. Mahkeme'ye göre bilgi edinme hakkı, ancak sözleşmede öngörülen hükümlere göre kanunla sınırlandırılabilir. Yine Mahkeme'nin görüşüne göre, bilgi edinme hakkı anayasada düzenlenen temel hak ve özgürlüklerdendir ve Sözleşmeye taraf olan devletler bununla bağlıdır (Peled & Rabin, 2011: s. 389-390).

Amerika İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre demokratik bir toplumda devlet, Maksimum Açıklık İlkesi'ne göre hareket etmelidir. Bu İlke tüm resmi bilgilerin belli başlar istisnalar dışında kamuya açık olması gerektiği anlamına gelir. Mahkemeye göre gerek kanunların gerekse düzenleyici işlemlerin bilgi edinme hakkının en etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayacak şekilde ve sözleşmeye uygun olarak yorumlanması gerekir. Bu şekilde tüm bilgilerin kamuya açık olduğu kabul edilir ve kanunların yorumunda da bu İlke gözetilmelidir. Bilgi edinme hakkına getirilen istisnalarda Ölçülülük ve Kanunilik ilkelerine de uyulmalıdır (Perlingeiro vd., 2018: s. 106). Maksimum Açıklık İlkesi'ne göre devletler, bilgi edinme hakkına getirilen sınırlamaların sözleşmedeki ifade özgürlüğü hükümleriyle uyumlu olduğunun ispat yükü altındadırlar. İfade özgürlüğünün ve bu kapsamda bilgi edinme hakkının sınırlandırılabilmesi için üç aşamalı bir ölçülülük testi uygulanır. Öncelikle sınırlamaların kanunla şekli ve maddi olarak açık bir şekilde yapılp yapılmadığına bakılır. Daha sonra sınırlamaların Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi'nin amaçlarını taşıyıp taşımadığına bakılır. Bununla kastedilen, sınırlamaların bireylerin haklarını veya itibarlarını veya ulusal güvenliği, kamu düzenini, kamu sağlığını veya ahlaki koruma amacı taşıyıp taşımadığıdır. Son olarak, Ölçülülük İlkesi'ne göre sınırlamalar demokratik toplumlarda acil amaçlara ulaşmak için gerekli olmalıdır. Kanunilik İlkesi'ne göre de sınırlamalar, herhangi bir düzenleyici işlemle yapılmamalı, şekli kanun biçiminde anayasalarda öngörülen yasama organları tarafından ve yasama usullerine göre yapılmalıdır (Bellochio, 2016: s. 109-110; Bellochio, 2016a: s. 41-42).

Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun Kabul Edilmesine Yönelik Süreç

Arjantin'de ilk Bilgi Edinme Hakkı Kanunu taslağı 2004 yılında hazırlanmış, aynı yılda bu taslak Senato'ya sunulmasına karşın özel hukuk tüzel kişilerine ve gerçek kişilere bilgi edinme hakkı çerçevesinde yükümlülükler yüklediği gerekçesiyle Senato tarafından Temsilciler Meclisi'ne iade edilmiş, ilgili taslak Temsilciler Meclisi'nde kadük olmuştur (Interpress News Agency, 2017; Bertoni, 2012: s. 17-18; Michener, 2015: s. 92; Michener, 2010: s. 183). 2010 yılında benzer bir taslak Senato tarafından hazırlanmış fakat yine yürürlüğe girememiştir (Interpress News Agency, 2017). 2004 yılındaki taslağı Arjantin Yolsuzlukla Mücadele bürosu hazırlamıştır. Taslağın hazırlanma sürecinde sivil toplum kuruluşları etkili olmuş, sivil toplumun her kesiminden kişilerle buna yönelik seminerler düzenlenmiştir. Fakat ilk taslak muhalefet partilerinin ret oyları nedeniyle kabul edilememiştir (Baron, 2004: s. 2).

Arjantin Yüksek Mahkemesi⁴, bilgi edinme hakkı kanunu hazırlanması gerektiğini 2014 yılında verdiği bir kararında belirtmiştir. Kararda konunun önemi şu şekilde vurgulamaktadır: “*Anayasa hükümlerine göre bilgiye erişim sağlamak devletin görevlerinden bir tanesidir, Anayasa bilgi edinme hakkının demokratik bir cumhuriyet için vazgeçilmez olduğunu hüküm altına almaktadır. Bilgi edinme hakkını güvence altına almak için Devletin, Makullük İlkesi'ne ve konuyla ilgili uluslararası ilkelere uygun olarak ve kamu otoritelerinin bu hakkı gereği gibi sağlamalarına yönelik detaylı hükümler içeren bir kanun hazırlaması gerekmektedir*” (Perlingeiro vd., 2018: s. 76).

Kanun yürürlüğe girmeden önce Arjantin, Surinam, Venezuela ve Bolivya ile Güney Amerika'da bilgi edinme hakkı kanunu olmayan dört ülke arasında bulunmaktaydı. Kanun'un yasama süreci yaklaşık 12 yıl sürmüştü; Kanun, Kongre'den 14 Eylül 2016 tarihinde 199 kabul ve 16 ret ile kabul edilmiştir (Article 19, 2016). 29

² Arjantin Hukuku'na göre usulüne uygun olarak kabul edilen ve yürürlüğe giren uluslararası antlaşmalar Normlar Hiyerarşisine göre anayasa ile aynı düzeyde kabul edilmektedir (Bellochio, 2016: s. 107; Bellochio, 2016a: s. 40).

³ İlgili Sözleşme hükmününün 1. paragrafına göre; “*Herkes düşünme ve ifade özgürlüğüne sahiptir. Bu hak her türlü bilgiyi sözlü, yazılı, çizili veya kişinin tercihinin göre herhangi bir yoldan araştırma, alma, paylaşma, açıklamayı içerir*” (Inter-American Commission of Human Rights, 2019).

⁴ 90'lı yıllarda bir akademisyen federal polise bilgi edinme hakkı çerçevesinde bir yıl içinde toplamda kaç kişinin tutuklandığına yönelik bir talepte bulunmuştur. Akademisyenin talebi federal polise cevaplanmamıştır. İlgili akademisyen idare mahkemesinde söz konusu zımnî ret işlemine karşı dava açmıştır, mahkemenin davayı kabul etmesine karşın İdare kararı temyiz etmiştir. Yüksek Mahkeme, kararında federal polislin bilgi edinme hakkı kapsamında talep edilen bilgileri sağlaması gerektiğine karar vermiştir. Bahsedilen bu dava bilgi edinme hakkı kapsamında önemlidir, çünkü ilk defa bir mahkeme bilgi edinme hakkının önemini kararında vurgulamıştır. Nitekim mahkemenin kararının verildiği dönemde Arjantin'de devletin faaliyetlerinin gizliliği olağan bir durum olarak karşılanmaktaydı (Abregu, 2000: s. 18).

Eylül 2016 tarihinde ise Arjantin Resmî Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Open Knowledge Foundation, 2016).

ARJANTİN BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU İNCELEMESİ

Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (ABEHK) 5 bölüme ayrılmakta ve toplamda 40 hükümden oluşmaktadır. Bu başlık altında ilgili hükümler sistematik bir şekilde incelenecektir. Burada öncelikle vurgulanması gereken husus, ABEHK'nın federal bir kanun olmasıdır. Yani ABEHK hem federal devlet hem de federe devletler için bağlayıcıdır.

İlkeler

ABEHK'de Kanun'un uygulanmasında gözetilecek birtakım ilkeler düzenlenmiştir (Global Right to Information Rating, 2016). Bunları kısaca incelemek gerekir. Kamuya Açıklık Varsayımı İlkesine göre devlette bulunan tüm bilgilerin Kanun'da görülen istisnalar dışında kamuya açık olduğu varsayılır. Şeffaflık ve Maksimum Açıklık İlkesi'ne göre kurumlarda ve kamu tüzel kişilerinde bulunan bilgilerin herkesçe erişilebilir olduğu kabul edilir. Bu bilgiler ancak Kanun'da öngörülen hallerde ve demokratik ve cumhuriyet yönetim şeklini benimsemiş bir toplumun ihtiyaçlarına uygun olarak sınırlandırılabilir. Amerikan İnsan Hakları Mahkemesi'nce geliştirilen Maksimum Açıklık İlkesinin, Arjantin'de ad ve içerik olarak birebir kanunlaştırılmasının Mahkeme'nin yorumuyla uyumlu olduğu söylenebilir.

Gayri Resmîlik İlkesine göre bilgiye erişim usulü, bilgi edinme hakkının kullanılmasını kolaylaştırmalıdır. Bu İlke'ye göre idare, resmi gereklere veya usul kurallarına uyulmamış olması sebebiyle bilgi edinme taleplerini reddedemez. Bu İlke'nin bilgi edinme taleplerinin sıkı şekil şartlarına bağlı olunmaksızın esnek bir şekilde yapılmasını sağladığı söylenebilir. Maksimum Erişim İlkesine göre bilgiler en iyi şekilde sınıflandırılarak ve mümkün olan en fazla araçla eksiksiz bir şekilde yayımlanmalıdır. Açıklık İlkesine göre bilgiler, üçüncü şahıslar tarafından yeniden kullanılmasını veya yeniden dağıtılmalarını sağlayan otomatik yollarla ve işlenmelerini kolaylaştıran açık elektronik formatlarda erişilebilir olmalıdır. Kolaylaştırma İlkesi'ne göre Kanun'daki istisnalar haricinde hiçbir kamu otoritesi bir belgenin elinde olup, olmadığını belirtmeyi reddedemez. Son olarak *In Dubio Pro Petitor* İlkesi'ne göre ABEHK hükümlerinin veya bilgi edinme hakkı ile ilgili yönetmelik gibi düzenleyici işlem hükümlerinin yorumunun, başvurucular lehine ve bilgi edinme hakkının geniş bir şekilde kullanılmasını sağlayacak şekilde yapılması gerekir⁵.

Erişim Hakkı

Bilgi edinme hakkının, kanundaki istisnalar haricinde kanun kapsamındaki ilgili kurum veya kamu tüzel kişilerindeki bilgilere erişme, bilgileri araştırma, talep etme, alma, kopyalama, inceleme, tekrar işleme, yeniden kullanma, yeniden yaymayı içerdiği düzenlenmektedir⁶.

Bilgi edinme talebi, ilgili bilgiye hangi kamu kurumu, kamu idaresi veya kamu tüzel kişisi⁷ sahipse veya sahip olduğu düşünülüyorsa ona yapılır, taleple kurumdaki bilgi edinmeyle ilgili sorumlu kişi ilgilenir. Talep, başvurucunun kim olduğunu, bilgiyle ilgili açık bilgileri ve başvurucunun iletişim bilgilerini içermesi kaydıyla yazılı, elektronik yoldan veya her türlü iletişim aracıyla yapılabilir. Başvurucuya gerekli bilgiler sağlanır⁸. İlave olarak, her kurum ve kamu tüzel kişisinde bilgi edinme hakkıyla ilgili bir kamu görevlisi bulunmaktadır. Bu kamu görevlisi başvuruculara başvurunun yapılması konusunda yardımcı olur ve eğer talep edilen bilgiler başka kamu tüzel kişisinde veya bağlı, ilişkili kuruluşlarda bulunuyorsa, başvurucuları ilgili kuruma yönlendirir⁹.

Kanun kapsamına en başta yürütme organı girmektedir. Bu bağlamda kabine, merkezi idare, mahalli idareler, devlet okulları, kamu sağlık kurumları, polis, askeri kuvvetler, güvenlik hizmetleri, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunlara bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar, anayasal statüye sahip düzenleyici ve denetleyici kurumlar Kanun kapsamındadır. Bunların yanı sıra yasama ve yargı organları da Kanun kapsamındadır. Anayasal statüye sahip Yüksek Seçim Kurulu gibi kurumlar da Kanun kapsamına dahildir. İlave olarak Kanun, kamusal işlevler yerine getiren veya önemli ölçüde kamu yatırımı yapılan özel tüzel kişilere (kamuya yararlı dernek vb.) uygulanmaktadır¹⁰. Kanun kapsamındaki bilgi edinme hakkı yükümlüleri ülkemizdeki Bilgi Edinme Hakkı Kanunu yükümlüleri ile kıyaslandığında sayı itibarıyla çok daha fazladır.

⁵ ABEHK, m. 2.

⁶ ABEHK, m. 2.

⁷ Kanunda bilgi edinme taleplerinin yapılacağı makam, mercileri ifade etmek için "kamu kurumu, kamu idaresi veya kamu tüzel kişisi" ifadeleri kullanılmıştır, tekrardan kaçınmak için makalenin devamında bu ifadeler yerine "ilgili idare" veya "idare" kavramlarının kullanılması tercih edilmiştir.

⁸ ABEHK, m. 9.

⁹ ABEHK, m. 30.

¹⁰ ABEHK, m. 7.

Bilgi, Kanun kapsamındaki kurum veya kamu tüzel kişilerinde üretilen, alınan, aktarılan veya bulunan herhangi bir formatta bulunan belgelerdeki veri olarak tanımlanmıştır. Belge ise türü, kaynağı, üretilme tarihi veya resmi olup, olmaması fark etmeksizin ilgili maddede düzenlenen kurum veya kamu tüzel kişilerinde üretilen, kontrol edilen, bulunan kayıtlar olarak tanımlanmıştır¹¹.

Kanun'a göre herkesin, gerçek veya tüzel kişi veya kamu veya özel hukuk tüzel kişisi olduğu fark etmeksizin bilgi edinme hakkı bulunmaktadır. Bilgi edinme başvurusu için bir menfaat şartı aranmaz¹². Yabancılar için ek şartlar aranmamıştır. Yabancılar için karşılıklılık gibi ek şartlar aranmaması bilgi edinme başvurucuları açısından olumlu bir düzenlemedir. Kamu tüzel kişilerinin gerekli bilgileri elde etmek amacıyla birbirleriyle yazışabileceği göz önüne alınırsa, kamu tüzel kişilerinin bilgi edinme başvurusu yapabilmesinin pratikte ne tür bir faydasının olabileceği tartışmaya açıktır.

Bilgi ve belgelerin kopyalarının gerekmediği hallerde, bilgi ve belgelere erişimin ücretsiz olduğu düzenlenmektedir. Kopya gerektiren hallerde ise ücretin başvuru tarafından ödeneceği hüküm altına alınmıştır¹³. Eğer talep edilen belgede Kanun'un istisnalarına giren bir kısım var ise, ilgili belgede bu kısmın üstü çizilerek başvurularda temin edilebilir¹⁴. Bu şekilde kısmi erişim de düzenlenmiştir.

Kanun'a göre bilgi, talebin yapıldığı zamandaki haline göre sağlanmalıdır, başvuru ilgili bilgiyi işlemek veya sınıflandırmak zorunda değildir. Devlet imkânsız veya olağanüstü çaba gerektiren durumlar haricinde bilgiyi dijital formatta sağlamak zorundadır. Bu konudaki istisnalar Bilgi Edinme Kurulu tarafından belirlenmektedir¹⁵. Başvuruculara hem bilgiye erişmek hem de istenen belgeleri yerinde inceleme hakkı tanınmıştır.

Bilgi edinme başvurusu 15 gün içinde sonuçlandırılır ve başvuruca gerekli bilgi sağlanır. Talep edilen bilgiye ulaşmayı güçleştirecek koşulların ortaya çıkması halinde istisnai olarak süre, 15 gün daha uzatılabilir. Her halde, bilgi sunmakla yükümlü kurum veya kamu tüzel kişisi 15 günlük süre bitmeden önce başvuruca neden 15 günlük ek uzatma süresine ihtiyaç duyduğunu bildirmelidir. Başvuruca geçerli sebeplere dayanarak uzatma süresinin kısaltılmasını ve bilgi edinme talebinin karşılanmasını isteyebilir¹⁶. İlgili idare, talep edilen bilginin kendisinde bulunmaması halinde 5 gün içinde ilgili kurum veya kamu tüzel kişisine talebi iletir; ilgili bilginin nerede olduğu bilinmiyorsa talep, Bilgi Edinme Kurulu'na aynı süre içinde gönderilir, başvuruca bu durum hakkında bilgi verilir¹⁷. Bilgilere erişim süresi ülkemizde olduğu gibi 15 gündür, ancak başvurularda bu sürenin uzatılması halinde, geçerli sebep göstererek sürenin kısaltılmasını talep hakkı verilmesi başvuruca lehinedir. Nitekim kimi zaman başvuruca bu bilgilere ulaşmasının ivedi olduğu durumlar olabilir.

İstisnalar

ABEHK'de bilgi edinme hakkının istisnaları oldukça uzun bir şekilde kaleme alınmıştır¹⁸. Bu bilgiler hakkında bilgi edinme başvurusunda bulunulamaz. Kanun'daki istisnalar şu şekilde sıralanmaktadır: (1) Ulusal güvenlik veya dış politikaya ilişkin açıkça gizli, saklı veya sır olarak sınıflandırılmış bilgiler, (2) açıklanması finans veya bankacılık sistemlerinin işleyişine yönelik tehdit oluşturacak bilgiler, (3) açıklanmaları rekabeti olumsuz etkileyebilecek veya ilgili alanlardaki sorumluların menfaatini etkileyebilecek sanayi, ticari, mali, bilimsel, teknik veya teknolojik sırlar, (4) üçüncü kişilerin meşru haklarını veya menfaatlerini etkileyebilecek gizli bir şekilde elde edilmiş bilgiler, (5) yasa dışı kaynaklardan gelen gelirlerin önlenmesi ve soruşturulmasıyla ilgili bilgiler, mali kuruluşlarla ilgili düzenleme ve denetleme faaliyetleri yürüten kişilerin bu faaliyetleri sonucunda elde ettikleri bilgiler, (6) ulusal idarede görevlerini yerine getiren hukukçuların sahip olduğu veya elde ettikleri savunma stratejilerini, bir davanın işleyişini, bir suçun soruşturma usullerini veya tekniklerini olumsuz etkileyebilecek bilgiler, (7) mesleki sırlarla ilgili bilgiler, (8) anonimleştirilme şartlarını sağlamayan kişisel verilere ilişkin bilgiler, (9) herhangi bir kişinin yaşamını veya güvenliğini tehlikeye sokabilecek bilgiler, (10) diğer kanunlar tarafından veya Arjantin'in taraf olduğu uluslararası antlaşmalar gereği açıklanması yasaklanmış bilgiler, (11) ilgili kişilerce yürütülen idari soruşturmalarda açıklanması soruşturmanın başarısını engelleyebilecek nitelikte olan gizli bilgiler, (12) halka arz rejimine tabi limited şirketlerle ilgili bilgiler (OECD, 2018: s. 29).

¹¹ ABEHK, m. 3.

¹² ABEHK, m. 4.

¹³ ABEHK, m. 6.

¹⁴ ABEHK, m. 12.

¹⁵ ABEHK, m. 5.

¹⁶ ABEHK, m. 11.

¹⁷ ABEHK, m. 10.

¹⁸ ABEHK, m. 8.

Denetim

Kanun'da ilgili idarenin, talep edilen bilgiye sahip olmaması, bilginin verilmesine yönelik yasal bir yükümlülüğü olmaması veya bilginin istisnalar kapsamında olması halinde gerekçeli olarak bilgi edinme talebini reddedeceği hüküm altına alınmıştır. Kanun'a göre, ret işlemi bu sebeplere dayanmazsa yok hükmündedir ve talep edilen bilgi sağlanmak zorundadır. Ret işlemi ilgili kurum veya kamu tüzel kişisinin en üst düzey yetkilisi tarafından yapılır. İlgili idarenin 15 günlük süre boyunca sessiz kalması veya yanlış, eksik veya çelişkili bilgi vermesi bilgi edinme talebinin reddedilmesi olarak kabul edilir¹⁹. Böylece Kanun'da zımni ret hali de düzenlenmiştir.

Başvuru sahipleri bilgi edinme taleplerinin reddedilmesi üzerine iki imkana sahiptir. Bilgi edinme taleplerinin reddedilmesi üzerine başvuru sahipleri, dilerse ret işlemine karşı dava açabilir ya da Bilgi Edinme Kurulu'na itiraz başvurusu yapabilir (Aberastury vd., 2018: s. 617). Bilgi edinme taleplerinin reddine yönelik işlemlere karşı, Bilgi Edinme Kurulu'na itiraz başvurusu yapılmadan veya bilgi edinme talebi konusunda sessiz kalan ilgili idareye başvurmadan federal idari davalarla ilgilenen ilk derece mahkemelerinde dava açılabileceği düzenlenmiştir²⁰. Arjantin Anayasası'nda bilgi edinme hakkı, temel hak ve hürriyetlerden biridir. Bu sebeple bilgi edinme talebinin reddedilmesi halinde, ret işlemine karşı ivedi yargılama usulüne göre görülen amparo davası açılabilir (Aberastury vd., 2018: s. 617). Bilgi edinme talebinin reddi üzerine Bilgi Edinme Kurulu'na yapılan itiraz başvurusu, dava açmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yolu değildir²¹.

Bilgi edinme talebinin reddi halinde, başvuru ret kararının tebliğ tarihini izleyen 40 gün içinde Bilgi Edinme Kurulu'na veya bilgi edinme talebini reddeden idareye Bilgi Edinme Kurulu'na sunulmak üzere itiraz başvurusunda bulunabilir²². İtiraz başvurusu, başvuru adını, soyadını, adresini ve talep yapılan idarenin adını ve talep tarihini içerecek şekilde yazılı olarak yapılır. İtiraz başvurusunda bilgi edinme başvurusu talep formu ve varsa ilgili idarenin bilgi edinme talebine yönelik kararının eklenmesi gerekir²³.

İtiraz başvurusundan itibaren otuz iş günü içinde Bilgi Edinme Kurulu kararı verir. İtiraz başvurusu itiraz için öngörülen süreden sonra yapılmışsa, aynı konuyla ilgili aynı başvuru tarafından itiraz başvurusu yapılmış ve bu konuda bir karar verilmişse, ilgili kurumun veya kamu tüzel kişisinin ABEHK ile bağlı olmaması halinde, talep edilen bilgi Kanun'da öngörülen istisnalardan bir tanesini oluşturuyorsa veya sağlanan bilgi tam ve yeterliyse Bilgi Edinme Kurulu itiraz talebini reddeder. Diğer durumlarda Bilgi Edinme Kurulu, ABEHK yükümlülüklerine uymayan idareyi uyarır. Kurul'un bu konudaki kararı üç iş günü içinde başvurucuya ve ilgili idareye tebliğ edilir ve Kurul'un resmi internet sitesinde yayımlanır. Bilgi Edinme Kurulu'nun kararı başvuru lehineyse, ABEHK hükümlerini ihlal eden idare, talep edilen bilgiyi Kurul kararının kendisine tebliğinden 10 iş günü içinde başvurucuya sağlamalıdır²⁴. İlgili idarenin Kurul kararlarını yerine getirmesi için süre öngörülmüştür.

Yaptırımlar

Bilgi Edinme Hakkını keyfi bir şekilde engelleyen, bilgileri eksik sağlayan veya ABEHK hükümlerini ihlal eden kamu görevlileri veya kurum veya kamu tüzel kişilerde bilgi edinme sorumlusu olarak çalışan kişilerin idari, ceza sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla bu davranışları mevcut yasal düzenlemeler kapsamında ağır bir suç teşkil ettiği düzenlenmiştir²⁵. ABEHK'de bilgi edinme hakkına yönelik suçlar ve cezalar düzenlenmemiş, bu konuları düzenleyen diğer mevzuat hükümlerine atıf yapmakla yetinilmiştir. Bu halde ilgili cezaların yetki paylaşımına uygun olarak federal devlet veya federe devletlerin ceza kanunlarında düzenlendiği sonucu çıkarılabilir.

Bilgi Edinme Kurulu

Bilgi Edinme Kurulu'nun kamu tüzel kişiliğine sahip, faaliyetlerini idari özerkliğe göre yerine getiren ve yürütme organı içinde bulunan bir kurum olduğu hüküm altına alınmıştır. Bilgi Edinme Kurulu'nun Kanun'da öngörülen ilkelere ve usullere uygunluğu sağlayacağı, bilgi edinme hakkının etkin bir şekilde kullanılıp kullanılmadığını gözeticeği ve şeffaflık önlemlerini geliştireceği vurgulanmıştır²⁶. Arjantin'de ayrı bir kişisel verileri koruma kurumu bulunmamaktadır, Bilgi Edinme Kurulu aynı zamanda kişisel verileri koruma kurumu işlevini yerine getirmektedir.

¹⁹ ABEHK, m. 13.

²⁰ ABEHK, m. 14.

²¹ ABEHK, m. 14.

²² ABEHK, m. 15.

²³ ABEHK, m. 16.

²⁴ ABEHK, m. 17.

²⁵ ABEHK, m. 18.

²⁶ ABEHK, m. 19.

Bilgi Edinme Kurulu Başkanı'nın görev süresi atanmasından itibaren 5 yıldır, bir dönem daha atanabilir. Başkan, yürütme organı tarafından adayın liyakatini gösterecek bir şekilde kamuya açık, şeffaf bir seçim usulüyle atanır²⁷. Seçim usulü birkaç aşamadan oluşur. Öncelikle yürütme organı bir aday seçer ve adayın adını, soyadını ile özgeçmişini Resmî Gazete'de ve ulusal çaplı günlük gazetelerden 2 tanesinde 3 gün boyunca yayımlar. Aday, Kamu Etiği Kanunu'na göre yeminli beyanını sunar. Federal Kamu Gelir İdaresi, adayın vergi yükümlülükleriyle ilgili bir rapor yayımlar. Düzenlemelere uygun olarak planlanan gözlemleri değerlendirmek için kamuya açık bir toplantı yapılır. Vatandaşlar, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve üniversiteler adayın Resmî Gazete'de son kez yayımlandığı günden itibaren 15 gün içinde adayla ilgili gözlemlerini yazılı olarak detaylı ve gerekçeli bir şekilde toplantıyı yapacak kuruma bildirirler. Bu 15 günlük sürenin geçmesinin ardından adayla ilgili gözlemlerin yapılması için kamuya açık bir toplantı yapılır, toplantıda Devlet Başkanı, 7 gün sonra adayın atanmasına veya atanmamasına karar verir, adayın atanmamasına karar verirse yeni bir aday önerir ve süreç yeniden başlar²⁸. Bilgi Edinme Kurulu Başkanı'nın atanmasıyla ilgili meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin yanında vatandaşların da görüşlerini belirtebilmesi halkın yönetime katılması açısından güzel bir örnek uygulama teşkil etmektedir. Kurul Başkanı'nı atama yetkisi Devlet Başkanı'nda olsa da Devlet Başkanı bu atama usulü sayesinde kamuoyunun adayla ilgili memnuniyetini veya memnuniyetsizliğini bilme imkanına sahiptir ve kararını buna göre verebilir. Bilgi Edinme Kurulu Başkanı'nın Kurul'un hiyerarşik amiri olduğu düzenlenmiştir²⁹. Bilgi Edinme Kurulu'nun üye sayısına yönelik bir hüküm Kanun'da düzenlenmemiştir, bununla birlikte Bilgi Edinme Kurulu'nun gerekli teknik ve idari personele sahip olacağı hüküm altına alınmıştır³⁰.

Bilgi Edinme Kurulu'nun görev ve yetkileri arasında; Kanun kapsamındaki kurumlara ve kamu tüzel kişilerine yönelik yönetmelik ve tebliğler çıkarmak, bilgi edinme talepleri ve bunlara verilen cevapların yönetilmesi için bir elektronik sistem oluşturmak, bilgi edinme talepleriyle ilgili kamuya yönelik bilgilendirici çalışmalar yapmak ve Kanun hükümlerine aykırı davranışlarda bulunan kişilere idari yaptırımları uygulamak bulunmaktadır. Bilgi Edinme Kurulu'nun görev ve yetkileri arasında bilgi edinme hakkına yönelik itirazları sonuçlandırmak da bulunmaktadır, ancak Kurul'un kararlarının bağlayıcı olup olmadığı konusunda Kanun'da bir cevap yoktur³¹. Yukarıda belirtildiği üzere Kurul'un itiraz üzerine verdiği kararlar, başvuru lehineyse, 10 iş günü içinde ilgili idare tarafından uygulanmalıdır. Kanun'a göre ABEHK hükümlerini ihlal eden kamu görevlilerinin davranışları ağır bir suç teşkil etmektedir, bu sebeple Kurul kararlarının idare için bağlayıcı olduğu sonucu çıkarılabilir.

Aktif Şeffaflık

Kanun, kapsamındaki kurumlara ve kamu tüzel kişilerine belirli aktif şeffaflık yükümlülükleri öngörmektedir. Buna göre Kanun kapsamındaki idareler resmî web siteleri aracılığıyla kamuya açık bilgilerin araştırılmasını ve bunlara erişilmesini kolaylaştırmalıdır. Ayrıca ilgili idareler; bilgi edinme hakkının kullanılması için gerekli bilgileri, başvuruların nereye ve nasıl yapılacağına ilişkin bilgileri, teşkilat, görev ve yetkilerine yönelik bilgileri; memurların, sözleşmeli personellerinin hiyerarşik sıraya göre listelerini, bu kişilerin maaş cetvellerini, her bir alan, plan ve programlarına ayrılmış bütçelerini bunlarda yapılan değişiklikler ve uygulama durumlarını, verilen ruhsatları, imtiyazları ve bunların sahiplerini, kamu ihaleleri, bayındırlık işleri ve mal ve hizmet alımlarının listelerini, iç ve dış denetim veya değerlendirme raporlarını, gerçek kişilere veya kamu veya özel hukuk tüzel kişilerine yapılan fon transferlerini ve benzeri bilgileri dijital yollarla, açık, eksiksiz ve güncel bir şekilde yayımlamalıdır³².

SONUÇ

Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun içeriği itibarıyla ve özellikleri açısından son derece modern bir kanun olduğu söylenebilir. Öncelikle Kanun'un kapsamı bilgi edinme hakkı yükümlülükleri açısından oldukça geniştir. Bu açıdan yasama ve yargı organının yanında, kamusal işlevler yerine getiren özel hukuk tüzel kişileri de Kanun kapsamındadır. Bilgi edinme taleplerinde 15 günlük sürenin uzatılma ihtimali halinde başvuru sahiplerine geçerli bir sebep ileri sürerek bu ek uzatım süresinin kısaltılması imkanının getirilmesi yerinde bir yeniliktir. Bu sayede başvuru sahipleri acil durumlarının olması halinde ek süreyi beklemezsizin gerekli bilgi veya belgeye erişebilirler. Bilgi edinme başvurusuna ilgili kurum veya kamu tüzel kişilerinin olumsuz yanıt vermesi halinde, Bilgi Edinme Kurulu'na yapılacak başvurunun ihtiyari idari başvuru olduğunun Kanun'da hüküm altına alınması da yerindedir. Ülkemizde de bilgi edinme başvurusu ihtiyaridir. 4983 sayılı Bilgi

²⁷ ABEHK, m. 20.

²⁸ ABEHK, m. 21.

²⁹ ABEHK, m. 22.

³⁰ ABEHK, m. 25.

³¹ ABEHK, m. 24.

³² ABEHK, m. 32.

Edinme Kanunu'nun 13. maddesinde başvuruçuların Bilgi Edinme Kurulu'na "itiraz edebileceği" düzenlenmiştir.

Bilgi Edinme Kurulu başkanının atanma usulüne halk katılımının sağlanması demokratik yönetim prensibiyle bağdaşmaktadır. Bu yolla idare, atama kararını yine kendi olsa da başkan adayıyla ilgili bir kamuoyu denetimi sağlanmaktadır. Bu yolun ne kadar işlevsel olup olmadığı tartışılabilir. Ancak vatandaşlara, sivil toplum kuruluşlarına, meslek kuruluşlarına ve üniversitelere ilgili adayla ilgili görüşlerini sunma imkânı verilmesi, halkın yönetime katılması açısından örnek alınması gereken bir uygulamadır. Bu atama usulüyle vatandaşlara devlet başkanının bu konudaki kararını etkileyebilme ve değiştirme fırsatı verilmektedir. Kanun'da ayrıca Aktif Şeffaflık hükümlerinin düzenlenmesi de demokrasi prensipleri açısından uyumludur. Bu şekilde vatandaşlar, devletin faaliyetlerinin kapalı kapılar ardında yapılmadığını bilir ve bu faaliyetlerden haberdar olur. Şüphesiz Aktif Şeffaflık hükümleri ve kurul başkanının atanma usulü halk nezdinde devlete ve devletin kurumlarına olan güveni artırır. Arjantin Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesiyle, Amerikan İnsan Hakları Mahkemesi'nin bilgi edinme hakkı yorumuyla ve bu hakla ilgili Maksimum Açıklık İlkesi gibi kriterleriyle uyum içinde olduğu söylenebilir. Nitekim Maksimum Açıklık İlkesi gibi ilkeler Kanun'da ayrıca düzenlenmiştir. Son olarak, Arjantin Bilgi Edinme Kurulu'nun kararlarının başvuruçular lehine olduğu durumlarda ilgili idarelere bu kararları uygulamaları için bir süre öngörülmüştür. Ayrıca ABEHK hükümlerini ihlal eden kamu görevlilerinin davranışlarının ağır suç teşkil edeceği düzenlenmiştir. Bu durumda Kurul kararlarının idareler için bağlayıcı olduğu sonucu çıkarılmaktadır. Kurul kararlarının idareler tarafından uygulanması için Kanun'da bir süre öngörülmesi ve ABEHK hükümlerini ihlal eden kamu görevlilerinin davranışlarının ağır bir suç olarak kabul edilmesi, bilgi edinme hakkını güçlendirici niteliktedir.

KAYNAKÇA

1. Aberastury, P. & Arruda, A. & Carrasco, B. & Rosnell, V./ Robles, R. (2018). "Procedural and Remedial Aspects of Access to Information". (Ed. Hermann-Josef Blanke, Ricardo Perlingeiro), *The Right of Access to Public Information An International Comparative Legal Survey*, s. 71-130, Springer, Berlin, 2018.
2. Abregu, M. (2000). "Human Rights After The Dictatorship Lessons from Argentina", *NACLA Report on the Americas*, 34(1): 12-18.
3. Article 19 (2016). *Argentina: Access to Information Law is a Welcome Step Forward*, <https://www.article19.org/resources/argentina-access-to-information-law-is-a-welcome-step-forward/>.
4. Asociacion por las Derechos Civiles (2007). *Companies and The Right to Access Public Information*, Banco Mundial, Inter-American Investment Corporation, Argentina.
5. Baron, M. (2003). *The Need To Access to Public Information in Argentina and Latin America*, Document For Commonwealth Human Rights Initiative Organization, India.
6. Baron, M. (2004). "The transparency labyrinth in Argentina", <http://www.freedominfo.org/wp-content/uploads/documents/baroneng.pdf>.
7. Bellochio, L. (2016a). "Access to Public Information in Argentina with Particular Reference to Personal and Institutional Data Protection", *A&C Administrative & Constitutional Law Review*, 16(65):39-51.
8. Bellochio, Lucia, (2016). "Access to public information in Argentina with Particular Reference to Personal and Institutional Data Protection", *International Journal of Digital and Data Law*, 2:107-118.
9. Bertoni, E. A. (2012). "Freedom of Information. Three Harmless Words? The Role of the Media and Access to Information Laws." <https://www.palermo.edu/cele/pdf/ATIandMedia.pdf>.
10. *Constitution of The Argentina Nation* (2003). <http://www.biblioteca.jus.gov.ar/Argentina-Constitution.pdf>.
11. *Global Right to Information Rating* (2016). Argentina, <https://www.rti-rating.org/country-detail/?country=Argentina>.
12. *Inter-American Commission of Human Rights* (2019). *Organization of American States, American Convention On Human Rights*, <http://www.cidh.org/Basicos/English/Basic3.American%20Convention.htm>.
13. *Inter-American Commission on Human Rights* (2012). *The Right to Access to Information in The Americas Inter-American Standards and Comparison of Legal Frameworks*, Organization of American States, Washington DC.
14. *Interpress News Agency* (2017). *Finally, Argentina Has a Law on Access to Public Information*, <http://www.ipsnews.net/2017/09/finally-argentina-law-access-public-information/>.
15. Kaya, C. (2004). *İdare Hukukunda Bilgi Edinme Hakkı*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
16. Mendel, T. (2008). *Freedom of Information: A Comparative Legal Survey*, Unesco, Paris.

17. Mendel, T. (2009). *The Right to Information in Latin America: A Comparative Legal Survey*, Unesco, Quito.
18. Michener, G. (2015). "Assessing Freedom of Information in Latin America a Decade Later: Illuminating a Transparency Causal Mechanism", *Latin American Politics and Society*, 57(3): 77-99.
19. Michener, R. G. (2010). *Explaining the Emergence of Strong Access to Information Laws in Latin America*", Doktora Tezi, The University of Texas, Austin.
20. Neuman, L. & Calland, R. (2007). "Making the Access to Information Law Work The Challenges of Implementation". (Ed. Ann Florini), *The Right to Know*, s. 1-28, Colombia University Press, New York.
21. OECD. (2018). *Review of The Corporate Governance of State-Owned Enterprises: Argentina*, OECD, Paris.
22. Open Knowledge Foundation Blog (2019). *Freedom of Information in Argentina – new law aimed at supporting citizens and çivil society in the political process*, [https://blog.okfn.org/2016/11/11/freedom-of-information-in-argentina-new-law-aimed-at-supporting-citizens-and-civil-society-in-the-political-process/#targetText=On September 29%2C 2016%2C](https://blog.okfn.org/2016/11/11/freedom-of-information-in-argentina-new-law-aimed-at-supporting-citizens-and-civil-society-in-the-political-process/#targetText=On%20September%2029%2C%202016%2C).
23. Peled, R. & Rabin, Y. (2011). "The Constitutional Right to Information", *Columbia Human Rights Review*, 42(357):357-401.
24. Perlingeiro, R. & Liani, M. & Diaz, I. (2018). "Principles of the Right of Access to Official Information in Latin America". (Ed. Hermann-Josef Blanke & Ricardo Perlingeiro), *The Right of Access to Public Information An International Comparative Legal Survey*, s. 71-130, Springer, Berlin.
25. Perlingeiro, R. (2015). "The Codification of the Right of Access to Information in Latin America", *Paginas A&B: Arquivos e Bibliotecas*, 3(3):119-128.
26. Simo, J. C. (2013). "Argentina: A Right Without a Law is a Limited Right, Transparency and Accountability: Journalism and Access to Public Information in Latin America and the Caribbean", *A Report of the 2013 Austin Forum on Journalism in the Americas*, s. 10-14, University of Texas, Texas.
27. Summer, H. (2013). "Moving Toward Freedom of Information: The Bedrock of Journalism, Transparency, and Accountability: Journalism and Access to Public Information in Latin America and the Caribbean", *A Report of the 2013 Austin Forum on Journalism in the Americas*, s. 6-9, University of Texas, Texas, 2013.
28. Suomine, K. (2003). "Access to Information in Latin America and The Caribbean", *Comparative Media Law Journal*, 2: 29-60.
29. The Constitution Unit (2019). *Argentina International Focus*, <https://www.ucl.ac.uk/constitution-unit/research/research-archive/foi-archive/international-focus/argentina>.
30. Yıldız, Ü. (2022). *Habeas Data Kavramı ve Arjantin Örneği*. *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, 4 (1): 1-13.